

Koulutus ja kasvatus -työryhmä

ma 13.09.2018 klo 14-16,

Elimäenkatu 25-27 (5. krs) 00510 Helsinki

Tiedosto	Koulutus ja kasvatus -työryhmän kokous
Tekijä	Anne Peltonen
Dokumentin tila	Muistio
Päivämäärä	13.09.2018
Paikalla	Salla Mäkelä (SYL), Sanna Rekola (Kepa), Christa Prusskij (Suomen YK-liitto), Kati Nurmi (Kulttuuriperintökasvatuksen seura), Suvi Hänninen (Bridge47/Kehys), Rilli Lappalainen (Kehys), Anne Peltonen (Kehys)
Jakelu	Koulutus ja kasvatus -työryhmä

1. Päivitys YK:n HLPF -kokouksesta (*High level political forum*)

HLPF on mekanismi, jolla valtiot seuraavat YK:n kestäväen kehityksen tavoitteiden edistymistä vuosittain. HLPF -kokous järjestettiin New Yorkissa heinäkuussa neljännen kerran kestäväen kehityksen tavoitteiden hyväksymisen jälkeen. Tänä syksynä käynnistyi koko seurantamekanismin reformi, jota käsitellään valtiomiestasolla ensi vuoden YK:n yleiskokouksen yhteydessä.

HLPF:ssä on joka vuosi erityistarkastelussa tietyt kestäväen kehityksen tavoitteet ja ensi vuonna on käsittelyssä SDG 4 eli koulutus. Tänä vuonna koulutusteemaa piti New Yorkissa esillä lähinnä Academia and Education -päätoimijaryhmä. Tämän vuoden teemat olivat hyvin ympäristöpainotteisia ja niiden yhteydessä koulutus ei noussut vahvasti esille. Monet koulutuksen parissa työskentelevät tahot valmistautuvat jo ensi vuotta varten. Erityisesti formaalikoulutus tulee nousemaan vahvasti, mutta on tärkeää varmistaa myös non-formaalin koulutuksen näkyvyys. Bridge 47 -hanke tulee järjestämään jotain New Yorkissa, mutta konsepti on vielä auki. Ensi vuosi on mielenkiintoinen myös siitä syystä, että Suomi on EU:n puheenjohtajamaa heinäkuun alusta alkaen ja tulee koordinoimaan EU:n kannat. Vielä ei ole varmistunut tuleeko EU raportoimaan HLPF:ssä, koska se ei ole verrannollinen valtioihin. Eurooppalaiset kansalaisjärjestöt ovat kampanjoineet vahvasti sen puolesta, että EU raportoisi omista kestäväen kehityksen toimistaan.

YK:ssa koulutus ja kasvatus kuuluvat pääasiassa UNESCO:n toimikuvaan. UNESCO:lla on parhaillaan paljon haasteita, kun esimerkiksi Yhdysvallat on päättänyt olla enää tukematta järjestöä, mutta tästä huolimatta UNESCO:ssa tapahtuu kuitenkin paljon. UNESCO on parhaillaan järjestämässä alueellisia konsultaatioita globaalista kansalaiskasvatuksesta (*Global Citizenship Education*). Pohjois-Amerikan ja Euroopan konsultaatio on marraskuussa Lissabonissa. Bridge 47 -hankkeesta osallistutaan

kuulemiseen. Samoihin aikoihin Lissabonissa on myös GENE:n (Global Education Network) kokous sekä YK-liittojen kokous.

2. Ajankohtaiset kuulumiset EU-tasolta

DEAR -haku (*Development education and awarness raising*)

Komission kehitysyhteistyöpuolella on ollut pitkään yksi rahoituslinja globaalille kansalaisyhteiskunnalle, josta voi hakea rahoitusta kansalaisjärjestöt sekä muut toimijat, kuten tutkimuslaitokset. DEAR-rahoitus on ollut erityisen tärkeää niille järjestöille, joilla ei ole mahdollisuutta saada kansallista rahoitusta.

Haku avautui heinäkuun puolivälissä ja sulkeutuu syyskuun puolivälissä. Kehys järjesti rahoitusinfon järjestöille aiheesta elokuussa. Hakijoiden pitää hakea vähintään 7 miljoonan hanketta, joka vaikeuttaa pienten toimijoiden mahdollisuuksia. Haku suosii tällaisenaan suuria toimijoita sekä ohjaa pyrittämään suuria konsortioita.

Ulkoministeriö on varannut rahaa siten, että ministeriö maksaa puolet kansalaisjärjestöjen omarahoituksesta mikäli suomalainen järjestö on hankkeen päävetäjänä.

Seuraavasta DEAR:in hakukierroksesta ei ole tietoa, mutta saattaa se tulla nopeasti mikäli tältä kierrokselta jää rahaa käyttämättä.

EU:n monivuotinen rahoituskehys (*multiannual financial framework, MFF*)

EU:n monivuotisen rahoituskehysten nykyinen kausi päättyy 2020 ja parhaillaan on käynnissä neuvottelut uudesta rahoituskehyksestä. Neuvottelujen aikataulu on vielä auki, mutta ne saatetaan viedä päätökseen Suomen puheenjohtajuuskaudella. Näyttää siltä, että rahoituksen suhteen ollaan liikkumassa kohti yhä suurempia kokonaisuuksia. Globaalin kansalaisyhteiskunnan rahoituskanava DEAR on vain pieni yksityiskohta muiden joukossa, mutta on tärkeää saada se säilytettyä. Järjestöt ovat myös lobanneet toista rahoituskanavaa, joka keskittyisi Euroopan arvoihin ja tulisi sisäasioiden puolelta. Tätä on kuitenkin vaikea saada läpi, koska siihen tarvittaisiin yksimielisyys ja muutama maa tulisi heti vastustamaan ehdotusta.

CONCORD julkaisi keväällä raportin [Global Citizenship education - How do Much we Care?](#), joka osoittaa, että globaalin kansalaisyhteiskunnan rahoitus on hyvin repaleista lähes joka maassa.

3. OKM:n kestävän kehityksen linjaus

Koulutus ja kasvatus -työryhmän toimesta saatiin käynnistettyä prosessi, jonka seurauksena opetus- ja kulttuuriministeriössä pohditaan linjausta kestävän kehityksen koulutuksesta ja kasvatuksesta. OKM järjesti keväällä kolme osallistavaa työpajaa ja tällä hetkellä tuloksia vedetään yhteen ministeriössä. Vielä on auki mitkä ovat seuraavat askeleet linjauksen suhteen.

Järjestöt ovat toivoneet, että tuloksena olisi linjaus/strategia, joka korostaisi aktiivisen kansalaisuuden merkitystä ja määrittäisi sitä miten koulutuksen ja kasvatuksen sektorilla

ymmärretään kestävä kehitys ja kontribuoidaan muihin teemoihin. Tärkeää olisi myös tunnistaa kansalaisyhteiskunnan merkitys ja moniäänisyys.

4. Koulutuksen lobbaus Suomen kehityspolitiikkaan

Koulutus ja kasvatus -työryhmästä on lähtenyt liikkeelle myös pienempi ryhmä, joka pyrkii vaikuttamaan siihen, että koulutus näkyisi vahvemmin Suomen kehityspolitiikan painopisteissä. Ryhmässä laaditaan parhaillaan yhteisiä kantoja eduskuntavaaleihin. Elokuussa julkaistiin ulkoministeriön tilaama selvitys [Stepping up Finland's Global Role in Education](#). Raportti muun muassa suosittelee, että perustettaisiin ulkoministeriön johtama koordinoiva ohjausryhmä, johon kuuluisi erilaisia koulutuksen parissa työskenteleviä tahoja. Suomen tulisi myös panostaa henkilöresursseihin ja tarjota opetusalan osaajille mahdollisuuksia hankkia toimintakokemusta kehitysmaista. Myös opetuslalle suunnatun kehitysyhteistyön rahoitusta olisi kasvatettava.

5. Suomen EU puheenjohtajuuskausi

Suomi on EU:n puheenjohtajana heinäkuusta joulukuuhun 2019. Kehys on lähettänyt komissiolle rahoitushakemuksen yhdessä Romanian ja Kroatian kanssa. Komissiosta on tullut toive, että kansalliset kattojärjestöt hakisivat rahoitusta trioina, jotta saavutettaisiin systemaattisempaa vaikutusta. Kehys on hakemuksen päävetäjä ja yhteistyötä kattoteemojen osalta on tehty myös seuraavan trion kanssa. Kampanja neljä kattoteemaa ovat 1.) Kestävä kehitys ja Agenda2030 2.) EU:n kehityspolitiikka 3.) ihmisoikeudet ja 4.) kansalaisyhteiskunnan tila. Tämän sateenvarjon alla jokainen maa tekee omat tarkemmat suunnitelmansa. Kehyksen pääviesti on ollut, että kestävä kehitys tulisi saada vahvasti mukaan Suomen puheenjohtajuuskauden agendalle. Agendalle tulee automaattisesti tietyt aiheet (kuten MFF) ja joihin pyritään vaikuttamaan, mutta niiden lisäksi on identifioitu teemoja, joissa on tarkoitus aloittaa keskustelu aiheesta. Tällaisia aiheita ovat mm. vaihtoehtoiset hyvinvoinnin mittarit sekä globaali kansalaisyhteiskasvatus. Bridge 47 -hanke tulee järjestämään seminaarin Suomessa, mutta aihe on vielä auki. Tavoitteena on kuitenkin saada EU-instituutiot ymmärtämään globaalin kansalaisyhteiskasvatuksen merkitys.

6. Muut ajankohtaiset asiat

- B47 -hankkeella on konferenssi Brysselissä 2.-3.10 teemalla *Unlocking the power of 4.7.- the role of Global Citizenship Education in achieving sustainable development*. Ensimmäinen päivä on tarkoitettu konsortion omille jäsenille ja sidosryhmille ja toiseen päivään on kutsuttu laajemmin ulkopuolisia toimijoita. Bridge 47 -hankkeeseen on myös etsitty Global Network -koordinaattoria sekä kriittistä ystävää evaluoimaan toimintaa. Hankkeen uudet [verkkosivut](#) ovat kehityksessä. Ensi keväänä järjestetään CIVICUS:in kanssa International Civil Society Week (ICSW) Serbiassa.
- [Kegan Frame, Voice, Report!](#) -hankkeessa on jaettu kesällä ensimmäiset projektirahat, joita sai yhteensä 16 järjestöä. Oppimisprosessi hankkeiden ympärillä on myös käynnistynyt. Joulukuussa aukeaa seuraava hakukierros.

- Ulkoministeriön tuki kansalaisjärjestöjen viestintähankkeisiin ja globaalikasvatukseen aukeaa 15. marraskuuta. Kepa/Fingo tulee tarjoamaan hankeneuvontaa.
- YK-liiton opettajille tarkoitettulle itseopiskeltavalle [Kestävä kehitys -haltuun](#) verkkokurssille voi ilmoittautua 1.12 saakka.
- Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seuran ja Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton yhdessä toteuttama Kulttuurivoltti -hanke ja suomalainen suunnitelmallinen kulttuurikasvatusmalli ovat saaneet kesällä EU:n ja Europa Nostran vuoden 2018 kulttuuriperintöpalkintojen pääpalkinnon. Kulttuuriperintökasvatuksen seuralla on parhaillaan käynnissä myös useita hankkeita, joista voi lukea lisää [täältä](#).
- SYL:issä suunnitellaan parhaillaan uusia viestintä- ja globaalikasvatushankkeita.

7. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään marraskuun alussa, päivä tarkentuu myöhemmin.